

Growing Perennial Crops on Low-fertility Soils in Dalmatia

Lepomir ČOGA

University of Zagreb, Faculty of Agriculture, Svetošimunska cesta 25, 10000 Zagreb, Croatia
(e-mail: lcoga@agr.hr)

Abstract

Production of perennial crops on low-fertility soils of Dalmatia is steadily increasing. This very complex problem is approached from diametrically opposite positions both in professional and scientific circles. Some consider establishment of new production areas on low-fertility soils to be spatial devastation, that is, ecocide or an ecological time-bomb, whereas others regard it as a possibility of obtaining larger production areas, better quality crops and, above all, an easier way of acquiring material goods. The reasons are: multiple problems in agriculture (fragmentation of holdings, unsolved property-rights relations and prices of agricultural land), potentials of forming larger production areas on attractive locations, conversion of forest into agricultural land, incentives for establishment of woody plantations, application of new soil preparation implements, and inadequate involvement of the profession in drawing up studies and implementing plantation establishment projects. Inadequate valorisation of all the restraining factors for the production of perennial crops (amount of skeleton, slope, height above sea level, karst permeability, selection of crops and substrates) has far-reaching consequences. These are mainly manifested through spatial devastation, erosion, contamination of surface and ground water, and traffic safety. Prevention of further spatial devastation and recovery of already realised projects call for more active involvement of the agricultural profession and science in solving the described problems, namely, abandonment of the passive bystander role.

Key words: perennial crops, skeleton, slope, devastation

sa2008_a0201

Uzgoj višegodišnjih kultura na vrlo ograničeno plodnim tlima Dalmacije

Lepomir ČOGA

Sveučilište u Zagrebu, Agronomski fakultet, Svetošimunska cesta 25, 10000 Zagreb, Hrvatska
(e-mail: lcoga@agr.hr)

Sažetak

Uzgoj višegodišnjih kultura na vrlo ograničeno plodnim tlima Dalmacije u stalnom je porastu. Riječ je o vrlo kompleksnom problemu o kojem postoje dijametralno različiti stavovi kako u stručnoj tako i u znanstvenoj javnosti. Osvajanje novih proizvodnih površina na vrlo ograničeno plodnim tlima za jedne predstavlja devastaciju u prostoru, odnosno ekocid ili tempiranu ekološku bombu, a za druge mogućnost formiranja većih proizvodnih površina, bolju kvalitetu uroda i nadasve lakši put za stjecanje materijalnih dobara. Razlozi za to su višestruki: problemi u poljoprivredi (usitnjenost posjeda, neriješeni imovinsko pravni odnosi i cijena poljoprivrednog zemljišta), mogućnost formiranja većih proizvodnih površina, na atraktivnim lokacijama, prenamjenom šumskog u poljoprivredno zemljište, poticajna sredstva za podizanje drvenastih nasada, primjena novih oruđa u pripremi tla, te neadekvatna involviranost struke pri izradi elaborata i realizaciji projekta podizanja nasada. Posljedice neadekvatne valorizacije svih ograničavajućih čimbenika (količina skeleta, nagib, nadmorska visina, propusnost krša, izbor kultura i podloga) za uzgoj višegodišnjih kultura su dalekosežne. Manifestiraju se uglavnom kroz devastaciju prostora, eroziju, onečišćenje površinskih i podzemnih voda, te sigurnost u prometu. U cilju suzbijanja daljnje devastacije prostora i sanacije već realiziranih projekata nužno je aktivnije uključivanje agronomske struke i znanosti u rješavanju ovih problema, odnosno napuštanje uloge pasivnog promatrača.

Ključne riječi: višegodišnje kulture, skelet, nagib, devastacija

sa2008_a0101